

BIAŁOSTOCKI KURJER POLSKI

REDAKCJA i ADMINISTRACJA: ul. Warszawska 18, tel. 235. - NACZELNY REDAKTOR przyjmuje od godz. 7 do 8 wieczorem.
ADMINISTRACJA czynna od godz. 9 rano do 2 popoł. i od 5 do 7 wcz.
Jednocześnie redagujemy ogłoszenia na „Białostocki Kurjer Polski” przyjmując je w Drukarni Polskiej ul. Warszawska 61.

Nr 74. BIAŁYSTOK, sobota dn. 6 grudnia 1924 r. Rok I.

Teatr „MIEJSKI”
Gmach „PALACE”
pod Dyr. Br. Skąpskiego

W sobotę dn. 6 grudnia r. b.
Przyjaciółka Pana Ministra
Komedja w 3-ach aktach W. Engla.

W niedzielę dn. 7 grudnia r. b.
Początek o godz. 5-jej popoł.
Przedstawienie popularne dla młod. teatru
po cenach zażożnych - od 50 gr. do 2 zł

PAN BENET
Komedja w 3-ach aktach A. Franca

Kino „MODERN”

Dziś

Ceny miejsc:

1 seans: 6.15 w. od 1 zł.
2 „ 8.15 „ „
3 „ 10.15 „ „ 1 zł 50 gr.

Kasa: od 5.30. p.p.

COLIBRI

8 wiek. aktów barwnego kalejdoskopu życia
W ROŁACH GŁÓWNYCH:

Artyści znani z obrazu

„Jedynaczka króla szmalcu”
OSSI OSWAŁDA
Bruno Kastner — Wiktor Janssen

Rzecz dzieje się w salonach, hotelach, kabaretach,
w ciekawych i interesujących okolicznościach

MARCOWY KAWALER
Komedja J. Bilitadkiego

Udział przyjmują p. p. ARCISZEWSKA, MÜLLEROWA, WZORCZYKOWSKI, REMBOSZ, SKĄPSKI.

W niedzielę dn. 7 grudnia r. b.
Jeniec Napoleona
Dobra komedia p. p. Dardine w 1885 r.
Komedja historyczna w 3 akt. J. KOZŁOWSKIEGO.

TEATR „PALACE”

Dziś w piątek dn. 5 grudnia o godz. 8.30 wiecz.
uroczysty KONCERT światowego śpiewaka operowego.

Józefa Winogradowa

Ruth Ross (śpiew) Jakób Hirsztald (fortepian)

Bilety do nabycia w kasie Teatru

Prof. Jan KOROBKOW
(PIANISTA)

udziela lekcji gry fortepianowej (niższy, średni i wyższy kurs), akompaniament, studjowanie partii operowych (komponator klasy śpiewu prof. Justinańskiego i prof. Sobolewskiej).
Adres: ul. Sienkiewicza 34 m. 8.
od g. 4—6 pp. 77

WYDAWCA: „MEBLAMENT” 125
Zajęte we wszystkich aptekach i w aptekach c. obcych.

W poniedziałek 8 grudnia r. b.
Świt, dzień i noc
Komedja w 3-ach aktach NICCODEMIEGO
(Grana w Warszawie 200 razy)

Sala dobrze ogrzana
Ceny miejsc od 75 gr. do 6 zł
Początek o godz. 8.30 wiecz.

BACZEWSKIEGO
net-wki na owocach:

Dereziówka
Jarzebiak (wytrawny)
Jarzebiak
Moreliówka
Drzechówka
Pomarańczowa (niest.)
Tatarska
Wisiołowa (niestodzona).

NAUKA W KOMPLETACH
dla dzieci ze sfer inteligentnych
ul. Waszyngtona Nr. 7 m. 2.

SPÓŁDZIELNIA ROLNICZO-HANDLOWA
w Białymstoku.

ul. Lipowa Nr. 2B. — Telefon Nr. 130.

POLECA
MASZYNY I NARZĘDZIA ROLNICZE, WYRUBY ŻELAZNE,
ŻELAZO I I. p.
WĘSIEŁ SPALONY, KOKS, WAPNO, CEMENT ORAZ SMUTY.

FABRYKA MECHANICZNA
Wiktora Winawera
WARSZAWA.
Lazna Nr. 104, telefon Nr. 129-28.
Istnieje od roku 1858.

SPECJALNOŚĆ:

Kasy: ogniotrwałe, pancerne
Skarbcze (Safes)
Szafy żelazne: bankowe, depozytowe
Kufry żelazne
Kasetki

BK Warszawa

Niebezpieczne refleksje.

Ostatnie miesiące każdego roku stawała dla państw bałtyckich szron szczególnego niebezpieczeństwa — ze względu geograficznego w pierwszym rzędzie dla Estonii. Dawała temu, w listopadzie, kolacja estońska wyśledzona i udaremniła w ostatniej chwili zamach komunistyczny, niezwykle oryginalnie pomysły i spiskowcy mieli ograniczyć się do zajęcia wyłączonej stacji radiotelegrafu i wyśłać na cały świat depeszę o dokonaniu już w Estonii przewrotu komunistycznym, potem, w kilka godzin później, przygotowane nad granicą wojska czerwieńskie miały zbliżyć się w Rewlu. W ubiegłym roku próba, podjęta w związku z nadziejami rewolucji komunistycznej w Niemczech, miała formę wycieczki dyplomatycznej p. Władysława Koppa do krajów bałtyckich i Polski, wycieczki popartej zmuszeniem wojsk sowieckich nad całą północno-zachodnią granicą rosyjską.

Tego ostatniego elementu brakło, jak się zdaje, w misji, w której zamach rewolucyjny z i. b. m., który ze wszystkich do tychczasowych był mimo to na groźniejszym, do najbliższym udania się. Czy istotnie surrogatem wojska nad granicą był spacer morski statków z Kronstadt w kierunku Rewla, nie jest dotychczas autentycznie wyjaśnione. Może to zresztą nie były okręty Związku Republikańskiego, lecz prywatne jachty członków Kominternu? W takim razie, rzecz byłaby dyplomatycznie w porządku a remonstracja rządu estońskiego pozbawiona wszelkiej podstawy.

Jakkolwiekby, sprawa ta, dla nas nieożywna wcale, rozpatrywana być może pod dwoma różnymi kątami widzenia. Przewidywaliśmy zapytać trzeba, jaki właściwie cel mają te coroczne, zimowe spiski, demonstracje i zamęchy? Czy sprawom i inspirowaniem ich chodzi o kontynuowanie nad Bałtykiem tego, co już dokonanie zostało na Kaukazie? Czy Estonia ma stanowić północne pendant do Azerbejdżanu, w którym to wypadku Lotwie miałyby przypaść rola i los Gruzji?

Byłoby to bardzo logiczne. Może zbyt logiczne, jak na rzeczy łódzkie, a zwłaszcza wypadków w Rewlu nie były raczej rzeczą natury terytorialnej, może to było bardziej ogólne i bardziej widoczne ideeowo nietylko w rozumieniu Kominternu, ale i rządu moskiewskiego?

Któżkolwiek śledzi bacznie polityczne metody tego rządu w stosunku do sąsiedztwa zewnętrznego, nie może nie zauważyć wielkiej różnicy, zachodzącej między traktowaniem przez Rosję obecną jej bezpośrednich sąsiadów a państw bardziej odległych. W postępowaniu wobec sąsiadów, znać tendencję stalego dratwienia, chł i niepokoje, znać jakby obawę przed „normalizacją” wzajemnych stosunków.

Wskazująca działania przemysłane i planowa.

Zródłem jego jest niewątpliwie świadomość, że warunkiem już nie sily, lecz przetrwania obecnego systemu w Rosji jest jej izolacja, jej duchowe odcięcie od reszty świata, zamknięcie jej europejskiej granicy w chudej mur, uniemożliwienie wszelkiej bezpośredniej i zewnątrz penetracji. Największe w tym względzie dla duchowego „zdrowia” komunistycznej Rosji niebezpieczeństwem grozi jej otryśnięcie od sąsiadów — oddziaływanie dalszego Zachodu musi z natury rzeczy być silniejsze i bardziej spontaniczne.

Ale ten sposób bronięcia się przed „zgnieniem” wpływami zewnętrznymi ma swoje niebezpieczeństwa. Nie mówimy już o ogólnym, wewnętrznym, nie mówimy o tym, że bez owego penetracji Rosja gospodarczo zamrze, nie mówimy „słońce” powstaniej w Europie rewolucji, że więc polityka chińskiego „muru” jest w gruncie rzeczy nowa tylko formą starego, rosyjskiego zmysłu samozachowania. Po stawiamy jednak pytanie, bardziej konkretne, co by się stało, gdyby zamach w Estonii był się uścisł? Czy ktokolwiek z moskiewskich polityków jest dość naiwny, żeby mniemać, iż przewrót terytorialny w tej części Europy mógłby pozostać bez poważnych dla Rosji konsekwencji międzynarodowych? Wszak — pomijając nawet Polskę, dla której niemiecko-rosyjski, pierścienie od północy byłby dość groźba — przesunięcie układu sił na Bałtyku dotyka bardzo żywotnych znaczących interesów innych czynników europejskiej polityki międzynarodowej.

Jesteśmy przekonani, że już dziś, bez względu na to, czy pojawienie się statków rosyjskich na wysokości Rewla jest legendą czy faktem, w niejednym z gabinetów europejskich wzbudziła się wątpliwość, czy zwrócenie siołetom floty gen Wrangla jest usługa oddana sprawie pokoju i bezpieczeństwa świata? Komunistyczny pucł w Rewlu, stał się sobie bez praktycznego znaczenia. Jest więc poważnym wypadkiem politycznym ze względu na refleksje, które wywołać musi tak samo w Warszawie, jak w Londynie, tak samo w Paryżu jak w Sztokholmie i w Bukareszcie. Nie mogąc już o Rydze! A jeśli w sowieckiej polityce i

Rząd wobec strajku łódzkiego.

OSWIADCZENIE P. MINISTRA PRACY (Wywiad wyjątkowy „Kurjera Polskiego”)

FRANCISZEK SOKAL minister pracy i opieki społecznej

Panym wieczornem, po skończeniu rokowania z przemysłowcami, p. minister Sokal przyjął współpracownika „Kurjera Polskiego”, któremu oświadczył w sprawie strajku łódzkiego, co następuje:

„W sprawie tej, w której, uważam bowiem, że rząd powinien interwenjować, są w zarządzeniu między kapitałem i pracą, motywy ograniczone i stosować je w wypadkach tylko wyjątkowej wagi, głównie, gdy dotyczą one zakładów produkcyjnych i publicznych. Dotychczas strajk w Łodzi miał przebieg zupełnie spokojny, jednakże na pierwszą

Stan wyjątkowy czy autonomia?

Z obrad sejmowej komisji administracyjnej.

Wczoraj odbywała się w sejmowej komisji administracyjnej w dalszym ciągu dyskusja nad wnioskiem p. Ziwerskiego (ZLN) o ogłoszenie stanu wyjątkowego w Łodzi.

Pos. Pragiera (PPS) o wprowadzenie autonomii na kresach. Pos. Wierczak (ZLN) powtórzył raz jeszcze wywody innych posłów tego stronnictwa o konieczności wprowadzenia stanu wyjątkowego ze względu na panującą tam brak bezpieczeństwa publicznego. ZLN, N. byłby skłonny mówić o reformach na kresach, ale po wprowadzeniu stanu wyjątkowego. Pos. Pragier (PPS) umotywował wniosek swego stronnictwa w przedmiocie autonomii. Stwierdził on, że socjalizm polski widzi możliwość rozwiązania sprawy słowiańskich mniejszości narodowych na ziemiach Kresów spójnie. Polakom tylko przy współdziałaniu z zainteresowanymi mniejszościami. Wpędziłaż to winno się oprzeć się na saufianie tych narodowości, które za wszelką cenę musi być przywrócone. Nie czas już dłużej na obietnice, którym nikt wierzyć nie chce. Trzeba dać ludności realnie uspełniona, a mniejszości zaspokoić głód ziemi przez natychmiastową reformę rolną, dać szkoły i kościoły narodowy, przyznać w szerokości

Referent odrzuconego wniosku.

Sejmowa komisja skarżona obradowała nad wnioskiem posła Rozewickiego (Z. L. N.) w sprawie zmian w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej o przechowywaniu subwencji przysługujących. W dyskusji, jaka się toczyła na podstawie referatu min. skarbowego, przemawiał pos. Hausner (Kółko Zielne), który się sprzeciwiał przeprowadzeniu zmian w obowiązującym rozporządzeniu, pos. Lipski (Z. P. S. L.), który wniósł o prze-

związku duchowej jest jakikolwiek sens, to powinien on polegać na stałym dążeniu do niewywołania żadnych w ogóle refleksji. Każde na temat Rosji sowieckiej prawdziwa refleksja na zachodzie jest ogromnym niebezpieczeństwem dla utopii na ten sam temat — a Rosja żyje przecie z tych utopii. Awentura w Rewlu może być do myślenia nawet tym świeżo upieczonym dyplomatom, u których słowozwrotki poprzedzają myśli. Nie sadamy zatem żeby chronienie ustroju sowieckiego ze pomocą incydentów z sąsiadami prawa było do celu. Przeciwnie, burza ona też sam mur chwały, który mają utrzymać i umacniać. Zm.

WIADOMOŚCI POLITYCZNE.

„POLSKI MACHIAVEL”.

W artykule pod tytułem „Polski Machiavel” „Dziło” zajmuje się wiceprezenterem Thagutem i jego ostatnim oświadczeniem w sprawie polityki kresowej. Dziennik wyraża przekonanie, że minister Thagut jest w istocie politykiem bardzo zdyktowanym na „jonalistą od czolowych przesadywoli polityki polskiej. „Dziło” twierdzi, że zręczne metody polityczne Thaguta zmierzają do całkowitego oparowania kresów wachodnich i ujarzmania w całości ukraińskiej przez umieszczenie polską

PROGRAM APROWIZACYJNY.

Dzisiaj odbędzie się posiedzenie państwowej rady sejmowej, w którym minister spraw wewnętrznych, p. Łatuski, wygłosi przemówienie o państwowej polityce aprowozycyjnej na horizon rok gospodarczy. **PODSEKRETARJAT STANU DO SPRAW KRESOWYCH.** Oficjalnie zaprzeczają, jakoby stanowisko podsekretarza stanu do spraw kresowych w M. S. Wewn. objąć miał jeden z członków tzw. komisji czterech, p. Loewenherz. Był to jak się dowiadujemy, jednym z licznych kandydatów, do których należał też wojewoda warszawski Solan. Właściciel rządu w Wilnie p. Roman i t. d. Ostateczną decyzję w sprawie objęcia podsekretarjatu stanu w M. S. Wewn. zapadnie w następnych dniach przyszłego tygodnia.

Z POSEŁTWA WIELKOBRYTANSKIEGO.

Na miejsce b. i sekretarza poselstwa wielkobrajtańskiego w Warszawie R. A. Leepera, którego przesłano do Ryki, mianowany został p. Thomas Snow, b. i sekretarz ambasady wielkobrajtańskiej w Madrycie.

Z POSEŁTWA NIEMIECKIEGO.

Przybył do Warszawy i objął urzędowanie nowo mianowany, członkowie poselstwa niemieckiego w Warszawie p. Schilling — o charakterze radyki burżuazyjnego i hr. Du moulin — zastępca starsz poselstwa.

POWRÓT POSŁA HISPANSKIEGO.

Posel hiszpański p. F. G. de Aguera powrócił do kraju.

NA SESJE RADY LIGI

Jako delegat ministerstwa kolei i ekspert w sprawach kolejowych wyjechał na posiedzenie Rady Ligi Narodów do Rzymu wraz z n. ministrem Straßburgerem p. Francuski. Mostowa, wicedyrektor departamentu ministerstwa kolei (PAT).

ZYCIE PARLAMENTARNE.

SPRZECZNOŚCI W PROJEKTACH USTAWOWYCH.

Sejmowa komisja robot publicznych odrzuciła wczoraj w głosowaniu nad projektem ustawy o niernieczych przyszłych. Na podłożeniu przyjęcia w ustawie robot publicznych i przybył do Warszawy, która wyjaśniła kwestię, nieznosząc zawarty w projekcie tekst, ustanowienie emerytalnych przyszłych i wzmocnienie nie poprzednie projekcie ustawy. W ostatnim głosowaniu p. referent posła Posackiego (Zw. Chł.) w tej sprawie zebrał głosy pos. Hausner (P. P. S.) który wniósł o przyjęcie rezolucji, wyrażającej ministra reformy rolnej do wycofania projektu ustawy o zmianie warunków celom uzgodnienia tego projektu z projektem o emerytalnych przyszłych. Po odrzuceniu, w której przemawiali posłowie Bartel (Z. P. S. L.) i Gerlach (Z. L. N.) rezolucja nie przyjęta. Dyskusja nie ukończona.

POZNANIE KRESOW.

Posel Zygmunt Rusinek (P. S.), referent budowa M. S. Wewn., wyjechał w dniu dzisiejszym na kresy celem zapoznania się ze stosunkami, panującymi w tamtejszej administracji.

Z KLUBU Z. P. S. L.

W dniu dzisiejszym odbyła się w sejmowym klubie ZPSL, wybory do zarządu. Tzw. „komisja marka” ma zaproponować następujących kandydatów na wiceprezesa: pp. Dąbek, Kosiński, Poniatowski, Skłowski, Putka i Waslerona, na sekretarza zaś pp. Błoguskiego i Smolec.

Wykwalifikowana Bielizna „BAZAR BIELIZNY”

Galanterja i trykotaż

5630

5630

5630

5630

5630

5630

5630

5630

5630

5630

5630

5630

5630

5630

5630

5630

5630

5630

5630

5630

5630

5630

5630

5630

5630

5630

Ceny
zniżone

O czym się nie mówi...

Refleksje.

CZYNY NIEZNAJNEGO OBYWATELA.
Szkoda, że już wiadomo, że jest ofiarą dawnej polityki na przykład groźnego zabójstwa. Innowacje polityki - zdołały się na niego wyżyć, doznała i uprzykrzyło jej, aby nie było narodziła, że nasz patriotyzm, była niekiedy - analizy - dzianaraj, swobodnie w sercach, które wyznaczyły niecierpliwie. Ktoś skroca długą i mozolną procedurę w sferycznej, planowej, i bezkarnego komisji wykonawczej i paru osadzonej, dokonują iudicij, prokuratora honorowego. Pożądania, nie nikomu nie mówiące sprawy są, a potem słońce się obywatela, dzwini, jak to się stało.

Kto? Jak? Kiedy? Odpowiedzi, nieznany obywatel. Nowa instytucja. Nowy czynnik podnoszący. Wyższe racjonalne i obywatelskie. Tępną postawą i nadmiernej słów. Raz, dwa i gotowe. Bez zgrzeszeń, bez i próżnościowych wierszy i - o Boże! - bez kwoty, bez kwoty.

Nieznany obywatel miałby a nas ogromnie pole do szlachetnego twórczości.

W roku następnym 1920 sejm powziął uchwałę uchwały: polecił ministerstwu oświaty, aby sporządziło listę wydatnictwo wszystkich dzieł Adama Mickiewicza. Ciało prawodawcze doszło do słusznego przekonania, że marnie wieszają, by księgi jego, trafiły pod strzechy. Już czas spełnić. Minęły trzy lata od chwili, kiedy w tej tak miłej sprawie wypowiedziała się wola Narodu. Ale wola ta pali się słomianym ogniem i dlatego uchwala, powzięta w chwili gorącego entuzjazmu, spoznała w archiwum grobie. Można by nad nią zapłakać. Albo by się nie rodziła, albo by nie umierała.

To prozę sobie wyobrazić, pewnego dnia na wywatach księgarskich okazuje się takie wydatnictwo dzieł Adama Mickiewicza, a u dołu na okładce słowa: "Nakładem nieznajomego obywatela".

Na placu Saskim, na terenie ogrodzonym deskami - cierni. Roboty przy robotach, roboty przy robotach. W tym czasie prace będą trwały jakiegoś czasu lat.

Była się obywatela, nieznany obywatel, na placu Saskim i - o dziwo! - dzieł robotników, pracują mioty i kilofy! Co się stało? Na parkanie karikat. Przez miłość dla robotników przysłał i tychże opisać nieznajomy obywatel.

Kto ma jaki taki estetyczny smak, dźwięki, jakie to w sali teatru Narodowego wykładano. Tępną i obicia krzesel. Uznano, że to jest kolizja.

Ciepla, wózek, kłosa, i widać, że widać się do sali jęczy ludu. Ustawiają drabiny, pracują podłazkami. Rado - na Bogu - prawdziwy cud; w sali teatru Narodowego ciętno, się dobrane obicia sejan i mebla. Sala sprzątnięta, widać, że jest miło się stałi, wie nie widać.

Na biurkach przedmiotem magi, trzymają. Odpowiedzi, nie gwałtownie się na nieznajomego obywatela.

Inna sfera rzeczy. W uzgodnieniu wszędzie chłód, bo wydano uchwałę, że do jednego głośno wolno kląć tylko dwa i pod kłosa, węgla szlennika. Na szlenniku z kłosa dotychczas, i kłosa, ale jednak w pokonaniu nieprzejętym. Wzrostem grun - wszędzie ciepła. Kto to ma napisać? Pięć to zbiera! Na pierach kłosa. Biednym przysłał kom - nieznajomy obywatel.

A za każdym razem woleliby się a rado, się; niech tyje nieznajomy obywatel!

Widz.

Aresztowanie komunisty Sadoula.

PARYŻ, 412 (PAT). Dnia 29 października 1920 r. policja aresztowała Sadoula w chwili, gdy wychodził on z jednego z domów przy ul. Joffroy.

PARYŻ, 412 (PAT). Sadoul osadzony został w więzieniu walslowa. Zastosowany względem niego reżym, przewidziany dla skazanych.

PARYŻ, 412 (PAT). Na posiedzeniu Izby Deputantów, przysłał, aby - oświadczył, że zgłoszona została przez deputowanego komunistę Berthona interwencja komunistyczna w sprawie aresztowania Sadoula. Herriot odrzucił interwencję.

PARYŻ, 412 (PAT). Wobec Herriota a odczytanie interwencji w sprawie aresztowania Sadoula, przysłał, został przez 200 głosów przeciwko 29. W czasie dyskusji nad tą sprawą interwencja dep. komunisty Berthon, przypomniał, iż bez uchwalenia znacznej sumy, oraz to, że rząd obiecał formułkę pozostawiającą swobodę mających korzystać z amnestji. W zakończeniu przemówienia deputowany Berthon doznał się od rządu dotrzymania zobowiązania.

W odpowiedzi na to Herriot oświadczył, iż rząd, powiadomiony o rychłym powrocie Sadoula wydał rozkaz jego aresztowania. We wszelkich nadaniach się oświadczył, że rząd będzie występował nadal w obronie prawa i nie chce dawać choćby jednomu słowu pozorów wstrącać się do tegoż sprawy.

Deputowany Blum pochwalił decyzję rządu dodając, że jeśli rząd będzie trwał przy postanowieniu odwołania amnestji.

Przyjazd p. Krasina do Paryża.

PARYŻ, 412 (PAT). Dnia 29 października 1920 r. przybył do Paryża ambasador sowiecki Krasin. Jego przyjazd poprzedził wyjazd do Paryża przez pośrednie stała protokola dyplomatycznego. Na dworzec przybyła delegacja sowiecka i wola przywitała francuskiej partii komunistycznej.

PARYŻ, 412 (PAT). Krasin w rozmowie z przedstawicielami francuskiej partii komunistycznej, przybył do Paryża, iż ma być pierwszym ambasaderem w Paryżu. Rząd francuski uważa go za jednego z najbliższych Rosji normalnie stosunków, na jego - jedyną podstawą, pozwalającą na poruszenie i k-

Wyjaśnienia p. Herriota.

PARYŻ, 412 (PAT). Jak donosił pismo Herriot przyjmując na Quai d'Orsay przed, jam komisja spraw zagranicznych Izby złożył wyjaśnienia w epokach dotychczas, że zgłbia Kuba, Nadrejni i strefy kolonialnej, poruszył sprawy agitacji komunistycznej w Afryce północnej i spinałki wynikającej z gofania się Hiszpanów w Marokko. Pożalenie premier owoił sprawy Angory, Syrii, wadków w Chinach, sprawy dźwięg międzykomunistycznych i traktatów handlowych. Jak donosi Echo de Paris, Herriot miał stwierdzić, iż komisja, zasiadająca w innych komisjach, a między innymi w komisji morskiej, miała populić powściągliwie niedyskre-

się do rządu o zastosowanie prawa taksi amnestyjnej.

Zabierając ponownie głos, deput Berthon stwierdził, że Sadoul nie może być uważany za winnego utracenia stosunków z nieprzyjacielem, gdyż w takim razie należałoby uznać, że Francja była w stanie wojny z Rosją.

PARYŻ, 412 (PAT). Jak donosi Journal postawienie sceną przez polską komunistę Sadoula powzięta została na skutek kopierzenia, jaką oświł Herriot z ministrem spraw wewnętrznych Chaumonta i deputowa nym socjalistom Repaudelem i Moutet. Rada ministrów na dzisiejszym posiedzeniu ma się zająć sprawą Sadoula.

Stwierdził, że Sadoul ma zamiar komunistów rozciągnąć we Francji, oświadczył, że w związku z tym pismo wywala rząd do energicznego działania. Wedle informacji niektórych dzienników Sadoul miał ukryć się w ambasadzie rosyjskiej, oraz miał zawiadomić swego adwokata Berthon, iż po wrócił do Francji, po przyjęciu obywatelstwa rosyjskiego, aby zająć w ambasadzie rosyjskiej stanowisko attaché. Dlatego też jak zaznaczyć miał Sadoul - przysługuje mu prawo nieślubności, dyplomatycznej „Matin” ze swej strony, zaprzecza wiadomości o ukryciu się Sadoula w ambasadzie rosyjskiej. Jeden z członków ambasady sowieckiej oświadczył współpracownikowi „Matin” że Sowiety pragną ściśle dotrzymania przyjętych zobowiązań nie mieszania się do wewnętrznych spraw Francji.

Pierwszym bezpośrednim celem Sowietów jest podjęcie normalnych stosunków między obu narodami i przygotowanie gruntu dla przyszłych rokowań. Drugim celem bezpośrednim jest wznowienie stosunków ekonomicznych, handlowych i finansowych pomiędzy Francją a Rosją. Krasin zakończył wykład, iż misje swej misji w Paryżu, staje nadal na stanowisku komisarza ludowego dla handlu zagraniczym, w tym też charakterze zatrzymał się w Berlinie.

Zbrodnia Angerstein'a.

HAGEN (Westfalja) 412 (PAT). Jak obecnie stwierdzono, Angerstein dopuścił się okropnej zbrodni na własnej rodzinie i na domownikach, ażeby ukryć sprzeniewierzenia, których dopuścił się jako dyrektor administracji jednego z wapienników. Angerstein najpierw zamordował swoją choć żonę, leżącą w łóżku. Morderstwa dokonał przy pomocy noża w sobotę t. j. o 24 godzin przed odkryciem zbrodni. Następnie zabił Angerstein swoją żonę, mieszkającą w następnym pokoju, zaś siostrę żony zamordował w chwili, kiedy wracła z wycieczki. Oczernienie ja siostrę znaną w tym głowie. Kiedy następnego dnia o godzinie 7 rano bucharter i jeden z pracowników biurowych przybył do pracy, Angerstein zwał ich do swego pokoju, zamknął pokój na klucz i obrzucił swoje ofiary powalając ich na ziemię. W podobny sposób tego samego dnia zamordował syna ogrodnika i pomocnika ogrodnika, którzy pracowali w ogrodzie Angersteina. Rany, które Angerstein sam sobie zadał, okazały się nie tak ciężkie jak pierwotnie przypuszczano.

BERLIN 412 (PAT). Morderca Angerstein przewieziony został wczoraj w nocy z Heizeru do Glessen powiatu mieszkaniec Heizeru zjawił wobec mordercy, znajdującego się w szpitalu w Heizerze, groźną postawę.

KRONIKA TELEGRAFICZNA.

WYROK W SPRAWIE POWSTACÓW GÓRNOŚLĄSKICH NA ŚLĄSKU OPOLSKIM.

BYTOM 412 (PAT). Jak donosi dziennik niemiecki, sąd przysięgłych w Bytomiu zasądził wczoraj b. powstalców gornosławskich polskich górników z Dabrowy, Wilhelm na i Feliksa Krawczyka za nieprawne posiadanie broni, każdego na jeden rok więzienia. Skazanym policzono 7 miesięcy aresztu.

P. CHAMBERLAIN W PARYŻU. PARYŻ, 412 (PAT). Angielski minister spraw zagranicznych Chamberlain przybył tu o godz. 15 m. 15.

CYRIL I' NIE DOŚTAŁ WIZY DO ST. ZJEDNOCZONYCH. BERLIN 412 (Rps.). Pretendent do tronu rosyjskiego b. w. ks. Cyryl, który wyjechał już na dłuższy czas do Ameryki i wyjechał już do Paryża, aby odbyć tam narady ze swymi stronnikami przed wyjazdem, powrócił do Paryża, aby przedłożyć rządowi w Kobergu. Jak twierdzą, konsul Stanów Zjednoczonych w Paryżu odmówił udzielenia wizy pretendentowi.

Kronika zagraniczna.

REYMONT PO HOLENDRSKU. Prowadzone są obecnie przez konsula R. P. w Kaczkowsku, rozmowa na temat niemieckich dzieł Wł. Reymonta, portrakcje z firmami wydawniczymi w Holandji co do wydania dzieł Reymonta po holendersku. W najbliższym czasie ma się odbyć wieczór reymontowski, w Amsterdamie, urządony za inicjatywą konsula honorowego w Amsterdamie.

KOMUNISCI POLSCY PRZECIW TROC-KIEMU. Centralny komitet polskiej partii komunistycznej w Moskwie oświadczył, że potępia wystąpienie Trockiego jako nieodpuszczalne ze względów organizacyjnych i solidarności politycznej, i wyraża całkowitą solidarność z komitetem centralnym partii komunistycznej rosyjskiej i gotowość do poparcia go w walce z prądami oportunistycznym i mieniszewickim (A. W.).

O JAWNE WYBORY PRZEZEA IŻBY DEPUTOWANYCH. W Izbie deputowanych francuskiej będą wielkie niepokojenie walka o zmianę regulaminu co do wyborów przysługujących im.

Komisja regulaminowa Izby większością 13 przeciw 9 wypowiedziała się za zmianę tego regulaminu w sensie jego jawności. Postulatno tego broni lewica. Prawica wypowiedziała się za dotychczasowym tajnym wyborem przysługującym.

Przesilenie w Hiszpanji.

Gen. Primo de Rivera 29 października dyktując po raz ostatnie stanowisko szacelnego komisarza w Maroku. Zastępcą Primo de Rivera marzrabia Marar przyjął przedstawicieli wszystkich dzienników hiszpańskich i apelował do ich patriotyzmu wzywając do obrony królestwa. Konieczność obrony astroju monarchistycznego była podkreślona tak silnie, że słowa marzrabiego wywołały panikę w sferach dworskich, które czuły na zażalenie, zbyt pochliwego wyrażania się. Równocześnie w szeregu dzienników ukazały się wywiady z b. ministrem Romanosem, który zaprzecza jakoby Iberalność hiszpańscy dążyć mieli do obalenia monarchji. Nastroje w Hiszpanji są obecnie mniej republikańskie niż wówczas, kiedy król wstąpił na tron. Romanosem jest sam zdecydowanym monarchistą i dąży do zaprowadzenia Hiszpanji do ustroju monarchji liberalnej (A.W.).

Po zamachu komunistycznym w Estonji.

RYGA, 412 (PAT). Minister spraw zagranicznych Seya oświadczył w wywiadzie, że wypadki w Rewlu zmusiły do zastanowienia się rządu, jeżeli nie koniecznością utworzenia związku państw bałtyckich. Minister potwierdził również, że rząd joteński proponuje odrozdzić konferencję w Helsingforsie do czasu otwarcia nowego gabinetu.

RYGA, 412 (PAT). Według doniesień z Tallina i Helsingforsu Rosja sowieńska brała bezpośredni udział w zamachu komunistycznym. Kierownik akcji przewrótowej Jan Anvelt po niedawnym przewrocie zbliżył aeroplanem do Rosji sowieckiej, i tam przywódcy zostali aresztowani w chwili, gdy niosłali przekroczyć granicę rosyjską. Między aresztowanymi znajdują się komunisty, a których znalezione rosyjskie paszporty kurjerskiej trzeci przywódców, którzy brali udział w spadzie, prowadziło między sobą na dworcu rozmowę tylko po rosyjsku.

RYGA, 412 (PAT). Według wiadomości z Petersburga władze sowieckie rozpoczęły aresztowania przebywających obecnie w Rosji sowieckiej obywateli estońskich, aby spowodować wymuszenie (pobież) na 149 komunistów, skazanych w Tallinie.

TALLIN, 412 (PAT). W dniu dzisiejszym odbył się aresztowany pogrzeb ofiar rewolty komunistycznej, przyczem kosztą pogrzebu pokrył rząd. 21 trumien przeważało się wśród olbrzymich tłumów zgromadzonej publiczności. Z okazji tej okazy miało przywodzić żalobę. Wszystkie urzędy rządowe i prywatne oraz wszystkie magazyny były zamknięte.

TALLIN, 412 (PAT). Z powodu zamordowania ministra Karka wszyscy przedstawiciele dyplomatyczni państw obcych w wyjątkiem poselstwa sowieckiego złożyli wyraz współczucia.

ŻYCIE GOSPODARCZE

Wielkie banki niemieckie w chwili obecnej.

Po zakończeniu sierpnia r. b. ukazał się pierwszy bilans w markach złotych jednego z wielkich banków niemieckich, Berolina, czyli t. zw. „złożenie” kapitału Berliner Handelsgesellschaft w stosunku do wywołania podwyższenia konstytucyjnego w kolejach gospodarczych. Zaczęły się utrwalać poglądy o inflacji, która okazała się dla banków zgrabna, gdyż instytucje te miały jakoby większe trudności w strzymaniu swojej substancji niż przedsiębiorstwa przemysłowe.

Okazuje się dzisiaj, że ogólnikowe wnioski o różnicy wyżej przytoczonego, są błędne. Berliner Handelsgesellschaft bowiem nie była nigdy typem wielkiego banku z jego siecią kas depozytowych, nie była nawet normalnym towarzystwem akcyjnym lecz raczej bankiem prywatnym z emisją własnych akcji.

Natomiast ostatnio pojawiły się dwa bilanse poważnych instytucji bankowych, które wykazują szereg podobieństw: mowa jest o bilansach Dresdner Bank i Darmstädter i Nationalbank („Danat”). Na podstawie danych, w nich zawartych, można zorientować się w położeniu wielkich banków niemieckich w chwili obecnej.

Bilans otwarcia w markach złotych na dzień 1 stycznia 1924 r. został ułożony przez Dresdner Bank na następujących podstawach: ostrożne obliczenie aktywów wykazało majątek w sumie stu milionów marek złotych. Wpłacony kapitał 975 milionów marek został na wniosek zarządu przemianowany w stosunku 12:16, t. j. na 78 milionów marek złotych, pozostałe 22 miliony marek złotych (28,2 proc. kapitału akcyjnego) przeznaczono na fundusz rezerwowy. Straty swoje, ponieważ na skutek działań wojennych obojętne dla zarządu (straty w fabryki lodzkiej i w Al. G. i Co w Paryżu, w Banku Wschodnim etc.) oblicza bank na przeszło 100 milionów. Bilans na 1-ę połowę 1924 r. wykazuje pomysłowy rozwój stosunku i powiększenie

funduszy rezerwowego (w tym 400 milionów marek złotych). Zarząd śmiało może żądać zbyt wysokiej dywidendy (skutki o kresu inflacyjnego) drogą dalszego zmniejszenia apartu i redukcji urzędników. Za rok 1924 ma być już wypłacona dywidenda. Pod koniec r. 1913 wynosił kapitał 200 milionów marek a fundusz rezerwowo 61 milionów. Ten stosunek utrzymać również i w nowym bilansie.

Obliczenia aktywów dokonane są b. ostrożnie, efekty są liczone według najniższego kursu w ostatnim okresie, nieruchomości finansowa w ogólnej sumie 30 milionów, t. j. tyle, co przed wojną, kiedy bank posiadał

4 miliony marek, a tymczasem zapłaciła Reichskreditgesellschaft przed likwidacją nie więcej niż 7,6 miliona za budynek Schaffhausen, znacznie mniejszy od nieruchomości Dresdner Bank.

Darmstädter Nationalbank również obliczył swoje aktywa na sto milionów marek złotych, złożenie w stosunku 10:1 (do tego dochodzi jeszcze milion na fundusz emerytalny dla pracowników, który w swoim czasie znikł). Majątek swój rozdziela jednak „Danat” w innym stosunku: na kapitał akcyjny przypada 60 milionów, na fundusz rezerwowo 40 milionów. W pozycjach aktywów zawarte są sumy 23,6 milionów, jako „własne efekty” (b. ostrożne obliczenia), i 25 milionów budynek (których bank posiada 150%).

Porównanie z roku 1913 jest b. trudne, gdyż istniały wtedy trzy banki (Darmstädter, Nationalbank für Deutschland i Deutsche Nationalbank w Bremie), które łączyły się w „Danat”. Kapitały i rezerwy trzech banków wynosiły wtedy ogółem 330 milionów, bank więc zachował 33 proc. substancji (Rezerwy wynosiły wówczas 60 milionów).

Wysoką rezerwę obecnego bilansu tłumaczy zarząd koniecznością mocnych fundamentów, ponieważ sytuacja gospodarcza jest poważna a konsolidacja dawnych trzech banków nie jest jeszcze zupełnie ukończona.

Gdy weźmiemy krytycznie zażąd się obu bilansów, spostrzeczemy odraz, że kapitały są obliczone w sposób odpowiedzialny, natomiast obecnego kursu giełdowego tych akcji Banki obliczają aktywa bardzo ostrożnie gdyż wyalizy są kontynuacja opóźnić się na mo-

nych podstawach. Z drugiej znowu strony stanowiła dolną granicę konwersji zagadnienia prestiażu bankowego. Akcje bankowe, oparte o świadomość poważnych zasobów danej instytucji i dające wysoką dywidendę (która jest przewidziana już na rok bliższy zarówno przez Dresdner Bank jak też przez „Danat”), będą mogły bezwzględnie wzmożnić swój kurs. Rynek akcyjny ożywi się w ten sposób a banki będą miały możliwość zwiększenia swego kapitału nawet przez zaufierowanie zagranicą.

Jest naturalnie rzeczą zupełnie zrozumiałą, że oszacowanie w ten lub inny sposób majątku bankowego zależało całkowicie od woli osób zajmujących stanowiska kierownicze i od zaprzewadzeń tych osób na przyszły rozwój stosunków gospodarczych. Wobec tego byłoby bezprzedmiotowe zastanawianie się nad tem, czy kapitał jest oszacowany zbyt nisko lub zbyt wysoko. Natomiast należy stwierdzić istnienie innego zagadnienia, a mianowicie: czy bilansowanie w markach złotych winno być „astawione” na kapitał, czy też na rentowność instytucji. Omówienie problemu przekroczyłoby ramy niniejszego artykułu. Poprzezajemy się stwierdzeniem, że ostatnie trzy bilanse (Handels. Ges. etc.) rozwiązały zagadnienie na korzyść rentowności.

Drugie zagadnienie polega na stosunku kapitału akcyjnego do rezerw. Wspominaliśmy już o tem powyżej. Jak stosunek ten jest odmienny, w porównaniu z r. 1913, świadczą najlepiej liczby Danat banku, gdzie rezerwa wynosiła 23% kapitału akcyjnego a przed wojną nie dochodziła do 19 proc.

Następnie kwestia obliczenia wartości budynek. Naturalnie oszacowane są zbyt niski, ostatecznie jednak wzrosła ich wartość w stosunku procentowym do majątku; tak np. przed wojną dla obojga powyższych przedsiębiorstw dla 3 banków Danatbank 8 proc. obecnego majątku, obecnie—25 próc. W ten sposób zwiększyła się „martwa” lokata kapitału i

zbyt zamiast 940 majątku tylko 34. W Dresdner Bank wynosiła pozycja nieruchomości przed wojną 12 proc., obecnie 30 proc.; stosunek jest więc identyczny.

To zjawienie poważnej części majątku bankowego w nieruchomościach utrudnia niewątpliwie możliwość zarobkowania banków, tembardziej, że obecne pieniądze, którymi banki dysponują zmniejszyły się bardzo w stosunku do czasów przedwojennych. Jeśli zliczymy razem obecne pieniądze i akrecyje, okazuje się, że banki dresdzeńscy dysponuje 14 proc. a „Danat” 16 proc. tych sum, jakie były w ich ręku pod koniec r. 1913. Jeśli ponadto

wobec kredytów (zwłaszcza zagranicznych), zmniejszy się możliwość osiągnięcia przedwojennych zarobków jeszcze bardziej.

Krytycy ekonomiczni zaznaczali już kilka lat temu, że okres inflacji cofnął banki niemieckie z drogi ku prawdziwemu bankowi depozytowemu. Przed wojną istniał nawet plan (w lonie „Deutsche Bank”) rozdzielenia „czystego” banku depozytowego od t. zw. „banque d'affaires” przez utworzenie samodzielnego organizmu prawnego w formie oddzielnego towarzystwa akcyjnego. Dział naturalnie, o podobnych eksperymentach mowy być nie może. Naodwrot uwidacznia się kontrast pomiędzy wysoką stopą procentową, płaconą zagranicą kredytorem a ciężką utratą w wysokości dywidend dla akcjonariuszy. Dzięki temu właśnie „banque d'affaires” skazywany jest na zarobki przypadkowe i spekulacyjne, aby wypełnić obustronne zobowiązania (handlowe i moralne). Akcjonariuszom zwłaszcza się należy być oszczędzającym za szereg lat bez dywidendy, co zresztą organizmie winno się ze stanowiskiem banku w ogólnym życiu gospodarczym. Nowe te wymagania chwili zwiększają brzośnie odpowiedzialność, ciążące na kierownikach bankowych. Świadomości tego przesłania obecnie niktyleko do ster dyrektorskich, ale daje się ostatnio odczuć również w rozmaitych głosach niemieckiej prasy gospodarczej.

N. Bert.

Preliminary budżetowy na grudzień.

Preliminary budżetowy na grudzień r. b. zaczyna się w wydatkach cyfrą 1783 mil. złotych i w dochodach cyfrą 1765 mil. zł., przewidywane zatem nadwyżkę dochodów nad wydatkami w sumie przeszło 3 mil. zł.

Suma wydatków preliminary grudniowego jest nieco większa niż w miesiącach poprzednich, nie dowodzi to jednak zwiększenia wydatków rzeczywistych w tym miesiącu, lecz wynika z księgowego zarachowania w grudniu niektórych wydatków, dokonanych już faktycznie w poprzednich miesiącach i tak, w preliminary grudniowym zarachowane będą budżetowo zwiększone waku te podwyższenia mnożonej w poprzednich miesiącach wydatki osobowe w niektórych resortach, które obejmie druga dodatkowa ustawa skarbowa, wnoszona w najbliższych dniach do izb prawodawczych. Poza tem w grudniu będą pokryte przez wszystkie władze i urzędy należności rzeczywiste za porty pocztowe, jak również uregulowane będą rachunki zarządu kolejowego za świadczenia, dokonywane w ciągu roku bieżącego na rzecz władz i instytucji państwowych. Oczywiście wydatki te w niczem nie zmieniają bilansu budżetowego, gdyż kwoty wydatkowe przez puszczonoje ministerstwa na porty i koleje stanowią będą jednocześnie dochody budżetowe generalnej dyrekcji poczt i zarządu kolejowego. W ten sposób część wydatków grudniowych będzie miała charakter wydatków buchalteryjnych, nie zaś gospodkowych. Cały więc budżet wydatków grudniowych znajdzie pełne pokrycie—i to z nadwyżką—w dochodach budżetowych, bez zaciągania sum gotywisz powołanej z nadwyżek kasowych.

Wydatkami największy odsetek, jak zwykle stanowią wydatki osobowe, które w administracji wyniosą 617 mil. zł. Powoła jednak kwote stanowią również wydatki inwestycyjne 493 mil. zł., dalej wydatki rzeczowe-administracyjne 361 mil. zł. oraz specjalne (na akcje, prowadzone przez poszczególne ministerstwa) 25,2 mil. zł.

Wydatkami ministerstwa skarbu, wynosi 382 mil. zł., wypłata amerykański i wnt inwalidki stanowi około 10 mil. zł., kosztą zaś organizację monopoli spirytusowego 43 mil. zł. W wydatkach ministerstwa spraw wewnętrznych, preliminary budowy w sumie 21 mil. zł., przewiduje się budowę pomieszczeń dla korpusu ochrony pogranicza w sumie 35 mil. zł.

Ministerstwo wyznań religijnych i oświecenia publicznego otrzymuje obr. 27 mil. zł., w czem na inwestycje 17 mil. zł.

Ministerstwo robót publicznych, wydatkować ma 64 mil. zł., w czem na inwestycje

Generalna dyrekcja poczt i telegrafów preliminary swe wydatki w sumie 167 mil. zł. przy dochodach 132 mil. zł.

Ministerstwo pracy i opieki społecznej o. trzymuje na wydatki w grudniu 37 mil. zł., z czego na fundusz pomocy dla bezrobotnych preliminary przeszło 2 mil. zł., na opiekę publiczną 233 tysięcy zł. i wreszcie na leczenie inwalidów 400 tysięcy zł. Ministerstwo kolei żelaznych podobnie jak i w poprzednich miesiącach obejduje się bez dotacji skarbowej nawet na inwestycje, pokrywając wszystkie swe wydatki z dochodów eksploatacyjnych.

W preliminary wydatkach na grudzień dochodach w całości 1765 mil. zł. na dany publicznie sumie 1337 mil. zł. oraz na monopolu 187 mil. zł. Podatki bezpośrednio dają 25 mil. zł. dochodów 165 mil. zł. i majątków 30 mil. zł. Z podatków pośrednich preliminary jest wpływ 23,1 mil. zł., w czem akcyzy spirytusowej 14 mil. zł. i cukrowej 6 mil. zł.

Z cel preliminary jest wpływ w sumie 20 mil. zł., z opłat stempowych, które z miesiąca na miesiąc zwiększają się 8,5 mil. zł., wreszcie z monopolu państwowych 18,7 mil. zł., z czego preliminary jest wpływ z monopolu tytoniowego tylko w sumie 14 mil. zł. z tego z podzielnika osiągnięto z tego źródła 15,3 mil. zł., w ciągu zaś pierwszych dni listopada przeszło 10 mil. zł.

W podobny sposób ostrodmie preliminary na wszystkie inne wpływy państwowe, co daje gwarancję, iż preliminary nadwyżka będzie osiągnięta i że ostatni miesiąc roku przyniesie do ostatecznego zamknięcia budżetu państwowego, zgodnie z przewidywaniami planu sanacyjnego, bez deficytu.

KRONIKA KRAJOWA.

CALENDARJUM

pośledź akc. w Warszawie.

5 grudnia. Warszawskie akc. tow. pożyczkowe na zastaw ruchomości Szkolna 10 (lokal Stow. Kup. ośw. polskich k. 6).

Krajowa hurtownia herbaty dawniej W. Sennila, Al. Jerozolimskiej 15 w lokalu Banku Prywatnego godz. 5.

Bank Handlowy w Warszawie ul. Traugutta 7/9 godz. 5.

Magazyn Biawatny „Nouveau” ul. Senatorska 22 (Stow. Kupców polskich) godz. 7 i pół w.

Wyczołwanie biletów adawkowych.

Wymiana biletów adawkowych poniżej jedynego złotego odbywa się zupełnie normalnie przeważnie przy wpłacie podatków, opłat i należności do centralnej kasy państwowej, kas skarbowych, oddziałów Banku Polskiego oraz kas rządowej w Gdańsku. Wymiana

uskuteczniacina będzie przez te instytucje w l. do dnia 31 stycznia 1925 r. bezwarunkowo i z obciążeniem biletu adawkowego sumą 30 zł wartości.

Przypominamy iż przedstawiano do wymiany oraz do wpłaty biletu adawkowego winny być posortowane i ułożone w paczki jednej wartości.

Analiza w sprawie ustawy bankowej.

Dnia 5 grudnia o g. 11 rano w sali konferencyjnej ministerstwa skarbu pod przewodnictwem wice ministra skarbu, dr. Klarnera rozpoczęła się dwudniowa analiza w sprawie ustawy bankowej, opracowanej obecnie przez ministerstwo skarbu.

W analizie wezmą udział przedstawiciele Banku Polskiego, izb handlowo-przemysłowych związków banków, komitetu gódy pieniężnej w Warszawie, centralnego związku polskiego przemysłu, górnictwa, handlu i finansów, oraz szereg działaczy na polu bankowości i znawców tej sprawy pod względem teoretycznym.

O rynek zbytu dla Górnego Śląska.

Tutejsi przemysłowcy skarżą się na to, że zbyt wązki do Niemiec mając, a to w skutek dostatecznego pokrycia wewnętrznego rynku niemieckiego względem pochodzących z Rudy. Dalej należy mieć na uwadze, że i rynek austriacki coraz bardziej się zwęża dla naszo go węgla. Przyczyną należy szukać przede wszystkim w wysokich kosztach przewozu przez terytorjum czeskie. Nasz węgiel nie wytrzymuje na rynku austriackim konkurencji węgla czeskiego, a nawet niemieckiego, który dociera kanałem Renu i Dunaju do Wiednia i jest obecnie nie małej gróźnym konkurentem dla naszego węgla.

W przemysle węgelnym na polskim G. Śląsku było w roku 1923 zajętych przeciętnie 130.000 robotników przy produkcji 2.200.000 ton. W październiku br. przedostatnia produkcja wyniosła 2.100.000 ton, ale robotników zajętych było tylko 100.000. Wydatki na pracę wzrosła zatem znacząco, a to w skutek wprowadzenia pracy akordowej i różnic w płac dla robotników kwalifikowanych i niekwalifikowanych.

Posatem tutejszy przemysł hutniczy przyszedł do pewnej równowagi i może w wielu miejscach konkurować z Niemcami. Wobec tego jednak, iż rynek niemiecki też zaczyna się kurczyć, a eksport do innych krajów zachodnich napotyka na trudności, buty tutejsze będą zmuszone przystosować się do zapotrzebowania rynku wewnętrznego, a także szukać rynków zbytu na wschodzie. Racem to niepomiernej wagi dla dalszego rozwoju przemysłu żelaznego i niektóre zarządy robią już nalio, starając się o... (PAT)

Plan budowlany.

Rezerwa na plan budowlany na bliższe i dalsze okolice Warszawy osztybił jednym z najskuteczniejszych środków na spokojenie głodu mieszkaniowego, stół i przeszedłzie stan dróg kotowych w okolicach podmiejskich. Drogi o twardej i wierzchni mając okolice Warszawy niewiele to przeważnie w stanie zruj, drogi gruntowe nie nadają się zupełnie do odwołania komunikacji samochoadowej, której intensywny rozwój należy oczekiwać w Polsce za przykładem wszystkich innych cywilizowanych krajów.

Szereg miejscowości podmiejskich, zamieszkałych przez osoby pracujące w Warszawie nie posiadające własnych mieszkań, w pomocy drog o twardej nawierzchni (np. K. Lanówek, Zabki, Wolomin, Otwoń, Świd. Falenka, Skolimów itd.). Szereg innych mi,owości, mających doskonale warunki rozwoju miast-ogrodów, niewątpliwie i winie się i dostąpić przez pobudowę pewnych arterii drogowych.

W celu zainicjowania i przygotowania akcji rozwoju w okolicach Warszawy o b. twardej nawierzchni nadających się do ruchu samochoadowego, ministerstwo ro publicznego zwoła w styczniu roku p. zsięga konferencję interesowanych cykłów a mianowicie: magistratu m. Warszawy, wydziałów sejmikowych, podmiejskich powiatów, banków Komunalnych i Gódarstwa Krajowego i ministerstw kol. spraw wojakowych. Przedmiotem zamknięcia konferencji będą: program bud. dróg o twardej nawierzchni, kolejność, dowy, typy dróg i projekt sfinansowania.

Zasady zbiorowej umowy rolnej.

W związku z podaną wiadomością o zawarciu umowy zbiorowej w rolnictwie na 1925/26 w województwie łowickim, podamy bliższe szczegóły tej umowy. Przedwzięcie ziemian zgodził się z przystawianymi robotnikami rolnymi na utrzymane trzechset tysięcy orszyniarzy w wysokości od 13 do 15 korcy żyta rocznie. Natomiast podane w ostatnim punkcie dotychczasowy wynagrodzenie 3 centarów metrycznych żyta, około 60 zł. miesięcznie do wysokości od 4 centarów przy ustaleniu stałej pensji, złotych polskich w wysokości 30 zł. miesięcznie. Zasada równowartościowania wynagrodzeń według kory żyta została zmieniona. Również poprawiono bład w zeszlonoam, mnowie dotyczący ilości opalu dodaje 3 sągny tj. około 12 metrów drzewa rocznie. Dotychczas bowiem obliczono drzewo na 10 v. g. Ziemia na stanowi około 50 proc. gody kł. l. l. drzewa. Podpisanie umowy i. skiej nastąpi po przyjęciu zgłoszenia i. toków umowy na własnym gospodarstwie. Związek ziemian na Małopolski województwie.

Ratujcie dzieci marznące w barakach.

Ażeby osiągnąć cel potrzeba stosunków. Ażeby zdobyć stosunki zawezwij do pomocy reklame.

Z GIELDY WARSZAWSKIEJ.

Pa. Ażeręga dot. zniżkowych nastąpiła dziś częściowa zmiana na lepsze. Zwiększili się nabycy ze strony spekulatorów jakoteż publiczności, której zlecenia kupna wykonano być mogły po kursach dość niskich.

Na pierwszy plan wysunęli się akcje Banku poprawa do 10 proc. Starostwieckie podniosły się znacznie, w dalszym ciągu ostabły. Modrzewie w podaż. Natomiast zyskiły 5 proc. Ostrowieckie. Z niedźwierzyszki Ogiętki bez ruchu, Lipów wyciż, nieco lepiej Złoteńskie, Pociąg i Parowóz mało zmienione. Urus zamknięta. Węgiel akcie o 15 groszy wyżej. Elektryczne akcje nieuchwytne. Naliczono Nobel o odciśnięciu.

Grupa cukrowniwa dożyła mocno, na jej nabywcę Warszawa Fabryki. Cement bez ruchu. Akcje bankowe w niewielkich obrotach przy kursach o odciśnięciu. Złogiska słabo. Z papierów rządowych: Miłośnicy, Bony i Kółkowe wyciż. Z broszurek, drobne różnice. Najwyższe Lasy Ziemskie, Muszkie i Obligacje Tróciętelnej Kasprowe.

Na rynku dewizowym, Pariz w związku z pogorzeniem dewizacji przez Francję uzyskują wyjątkie. Szarżując próżniokryją parzyst złota. Londyn nieco słabiej. Włochy słabiej. Giełda złączyła czynności walutowe w lepszym nastroju.

DEWIZY I WALUTY.

Przebieg cnyh zmian kursów, Giełda - Warszawa, sekcja - Łódź

1. Waluty:	2. Dewizy:
Dolar Stanów Zjed. 3.17, 3.22, 3.15	1. Nowy York 51.97, 52.1, 51.6
Ważność do 100 zł: 26.07, 26.1, 25.9	2. Paryż do 100 zł: 20.77, 20.7, 20.6
Ważność do 100 zł: 19.7, 19.8, 19.6	3. Londyn do 100 zł: 13.63, 13.7, 13.6
Budżetowy do 100 zł: 16.7, 16.8, 16.6	4. Wiedeń do 100 zł: 17.93, 18.0, 17.9
	5. Włochy do 100 zł: 21.7, 21.8, 21.6

PAPIERY WARTOŚCIOWE.

Do 4 3/4	Do 3 3/4	Do 4 1/4	Do 3 1/4
a) Papiery państwowe			
1. Renta 1918-19	100-105	100-105	100-105
2. Renta 1919-20	100-105	100-105	100-105
3. Renta 1920-21	100-105	100-105	100-105
4. Renta 1921-22	100-105	100-105	100-105
5. Renta 1922-23	100-105	100-105	100-105
6. Renta 1923-24	100-105	100-105	100-105
7. Renta 1924-25	100-105	100-105	100-105
8. Renta 1925-26	100-105	100-105	100-105
9. Renta 1926-27	100-105	100-105	100-105
10. Renta 1927-28	100-105	100-105	100-105
11. Renta 1928-29	100-105	100-105	100-105
12. Renta 1929-30	100-105	100-105	100-105
13. Renta 1930-31	100-105	100-105	100-105
14. Renta 1931-32	100-105	100-105	100-105
15. Renta 1932-33	100-105	100-105	100-105
16. Renta 1933-34	100-105	100-105	100-105
17. Renta 1934-35	100-105	100-105	100-105
18. Renta 1935-36	100-105	100-105	100-105
19. Renta 1936-37	100-105	100-105	100-105
20. Renta 1937-38	100-105	100-105	100-105
21. Renta 1938-39	100-105	100-105	100-105
22. Renta 1939-40	100-105	100-105	100-105
23. Renta 1940-41	100-105	100-105	100-105
24. Renta 1941-42	100-105	100-105	100-105
25. Renta 1942-43	100-105	100-105	100-105
26. Renta 1943-44	100-105	100-105	100-105
27. Renta 1944-45	100-105	100-105	100-105
28. Renta 1945-46	100-105	100-105	100-105
29. Renta 1946-47	100-105	100-105	100-105
30. Renta 1947-48	100-105	100-105	100-105
31. Renta 1948-49	100-105	100-105	100-105
32. Renta 1949-50	100-105	100-105	100-105
33. Renta 1950-51	100-105	100-105	100-105
34. Renta 1951-52	100-105	100-105	100-105
35. Renta 1952-53	100-105	100-105	100-105
36. Renta 1953-54	100-105	100-105	100-105
37. Renta 1954-55	100-105	100-105	100-105
38. Renta 1955-56	100-105	100-105	100-105
39. Renta 1956-57	100-105	100-105	100-105
40. Renta 1957-58	100-105	100-105	100-105
41. Renta 1958-59	100-105	100-105	100-105
42. Renta 1959-60	100-105	100-105	100-105
43. Renta 1960-61	100-105	100-105	100-105
44. Renta 1961-62	100-105	100-105	100-105
45. Renta 1962-63	100-105	100-105	100-105
46. Renta 1963-64	100-105	100-105	100-105
47. Renta 1964-65	100-105	100-105	100-105
48. Renta 1965-66	100-105	100-105	100-105
49. Renta 1966-67	100-105	100-105	100-105
50. Renta 1967-68	100-105	100-105	100-105
51. Renta 1968-69	100-105	100-105	100-105
52. Renta 1969-70	100-105	100-105	100-105
53. Renta 1970-71	100-105	100-105	100-105
54. Renta 1971-72	100-105	100-105	100-105
55. Renta 1972-73	100-105	100-105	100-105
56. Renta 1973-74	100-105	100-105	100-105
57. Renta 1974-75	100-105	100-105	100-105
58. Renta 1975-76	100-105	100-105	100-105
59. Renta 1976-77	100-105	100-105	100-105
60. Renta 1977-78	100-105	100-105	100-105
61. Renta 1978-79	100-105	100-105	100-105
62. Renta 1979-80	100-105	100-105	100-105
63. Renta 1980-81	100-105	100-105	100-105
64. Renta 1981-82	100-105	100-105	100-105
65. Renta 1982-83	100-105	100-105	100-105
66. Renta 1983-84	100-105	100-105	100-105
67. Renta 1984-85	100-105	100-105	100-105
68. Renta 1985-86	100-105	100-105	100-105
69. Renta 1986-87	100-105	100-105	100-105
70. Renta 1987-88	100-105	100-105	100-105
71. Renta 1988-89	100-105	100-105	100-105
72. Renta 1989-90	100-105	100-105	100-105
73. Renta 1990-91	100-105	100-105	100-105
74. Renta 1991-92	100-105	100-105	100-105
75. Renta 1992-93	100-105	100-105	100-105
76. Renta 1993-94	100-105	100-105	100-105
77. Renta 1994-95	100-105	100-105	100-105
78. Renta 1995-96	100-105	100-105	100-105
79. Renta 1996-97	100-105	100-105	100-105
80. Renta 1997-98	100-105	100-105	100-105
81. Renta 1998-99	100-105	100-105	100-105
82. Renta 1999-00	100-105	100-105	100-105
83. Renta 2000-01	100-105	100-105	100-105
84. Renta 2001-02	100-105	100-105	100-105
85. Renta 2002-03	100-105	100-105	100-105
86. Renta 2003-04	100-105	100-105	100-105
87. Renta 2004-05	100-105	100-105	100-105
88. Renta 2005-06	100-105	100-105	100-105
89. Renta 2006-07	100-105	100-105	100-105
90. Renta 2007-08	100-105	100-105	100-105
91. Renta 2008-09	100-105	100-105	100-105
92. Renta 2009-10	100-105	100-105	100-105
93. Renta 2010-11	100-105	100-105	100-105
94. Renta 2011-12	100-105	100-105	100-105
95. Renta 2012-13	100-105	100-105	100-105
96. Renta 2013-14	100-105	100-105	100-105
97. Renta 2014-15	100-105	100-105	100-105
98. Renta 2015-16	100-105	100-105	100-105
99. Renta 2016-17	100-105	100-105	100-105
100. Renta 2017-18	100-105	100-105	100-105

b) Akcje			
1. Bankowa	100-105	100-105	100-105
2. Przemysłowa	100-105	100-105	100-105
3. Kolejowa	100-105	100-105	100-105
4. Górnicza	100-105	100-105	100-105
5. Rolnicza	100-105	100-105	100-105
6. Handlowa	100-105	100-105	100-105
7. Kolejowa	100-105	100-105	100-105
8. Górnicza	100-105	100-105	100-105
9. Rolnicza	100-105	100-105	100-105
10. Handlowa	100-105	100-105	100-105
11. Kolejowa	100-105	100-105	100-105
12. Górnicza	100-105	100-105	100-105
13. Rolnicza	100-105	100-105	100-105
14. Handlowa	100-105	100-105	100-105
15. Kolejowa	100-105	100-105	100-105
16. Górnicza	100-105	100-105	100-105
17. Rolnicza	100-105	100-105	100-105
18. Handlowa	100-105	100-105	100-105
19. Kolejowa	100-105	100-105	100-105
20. Górnicza	100-105	100-105	100-105
21. Rolnicza	100-105	100-105	100-105
22. Handlowa	100-105	100-105	100-105
23. Kolejowa	100-105	100-105	100-105
24. Górnicza	100-105	100-105	100-105
25. Rolnicza	100-105	100-105	100-105
26. Handlowa	100-105	100-105	100-105
27. Kolejowa	100-105	100-105	100-105
28. Górnicza	100-105	100-105	100-105
29. Rolnicza	100-105	100-105	100-105
30. Handlowa	100-105	100-105	100-105
31. Kolejowa	100-105	100-105	100-105
32. Górnicza	100-105	100-105	100-105
33. Rolnicza	100-105	100-105	100-105
34. Handlowa	100-105	100-105	100-105
35. Kolejowa	100-105	100-105	100-105
36. Górnicza	100-105	100-105	100-105
37. Rolnicza	100-105	100-105	100-105
38. Handlowa	100-105	100-105	100-105
39. Kolejowa	100-105	100-105	100-105
40. Górnicza	100-105	100-105	100-105
41. Rolnicza	100-105	100-105	100-105
42. Handlowa	100-105	100-105	100-105
43. Kolejowa	100-105	100-105	100-105
44. Górnicza	100-105	100-105	100-105
45. Rolnicza	100-105	100-105	100-105
46. Handlowa	100-105	100-105	100-105
47. Kolejowa	100-105	100-105	100-105
48. Górnicza	100-105	100-105	100-105
49. Rolnicza	100-105	100-105	100-105
50. Handlowa	100-105	100-105	100-105
51. Kolejowa	100-105	100-105	100-105
52. Górnicza	100-105	100-105	100-105
53. Rolnicza	100-105	100-105	100-105
54. Handlowa	100-105	100-105	100-105
55. Kolejowa	100-105	100-105	100-105
56. Górnicza	100-105	100-105	100-105
57. Rolnicza	100-105	100-105	100-105
58. Handlowa	100-105	100-105	100-105
59. Kolejowa	100-105	100-105	100-105
60. Górnicza	100-105	100-105	100-105
61. Rolnicza	100-105	100-105	100-105
62. Handlowa	100-105	100-105	100-105
63. Kolejowa	100-105	100-105	100-105
64. Górnicza	100-105	100-105	100-105
65. Rolnicza	100-105	100-105	100-105
66. Handlowa	100-105	100-105	100-105
67. Kolejowa	100-105	100-105	100-105
68. Górnicza	100-105	100-105	100-105
69. Rolnicza	100-105	100-105	100-105
70. Handlowa	100-105	100-105	100-105
71. Kolejowa	100-105	100-105	100-105
72. Górnicza	100-105	100-105	100-105
73. Rolnicza	100-105	100-105	100-105
74. Handlowa	100-105	100-105	100-105
75. Kolejowa	100-105	100-105	100-105
76. Górnicza	100-105	100-105	100-105
77. Rolnicza	100-105	100-105	100-105
78. Handlowa	100-105	100-105	100-105
79. Kolejowa			

MYSŁ O JUTRZE

Dodatek dwutygodniowy poświęcony sprawom gospodarstwa prywatnego UBEZPIECZENIE NA ŻYCIE JAKO CZYNNIK BOGACTWA NARODOWEGO.

Zasadniczą cechą odróżniającą człowieka cywilizowanego od człowieka pierwotnego jest myśl o jutrze. Już w okresie gospodarki nagromadzonej, człowiek, z chwilą gospodarki od życia koniecznego do zjadliwego, podniósł się na wyższy stopień cywilizacji, rozpoczęła myśl o przyszłości i gospodarkę swoją podporządkowuje tej myśli. Ta myśl o jutrze powstrzymuje go od zrywania dóbr niebezpiecznie po ich zdobyciu, jak to jest jeszcze dziś w zrywaniu u ludów i plemion, pozostałych na pierwszych szczeblach cywilizacyjnego rozwoju, natomiast skłania go do zachowywania ich, bądź to w celu wykorzystania zapasów w takim okresie, w którym zdybca ich byłoby niemożliwe, bądź o ważniejszą, w celu wytworzenia przy tej pomocy dóbr nowych (spisy ziarna na chleb w okresie zimowym oraz na siew wiosenny).

Taka działalność gospodarza człowieka, już w owych wczesnych okresach historii gospodarstwa, określona być może mianem oszczędności.

Z chwilą przejścia do gospodarki pieniężnej, działalność człowieka, skierowana ku gromadzeniu oszczędności („na czarną godzinę”), doznała znacznego ułatwienia. Mianem gromadzić zapasy dóbr różnorodnych, człowiek rozumiał oszczędzać tylko jedno z nich, posiadające zdolność łatwej wymiany na wszelkie inne — t. j. pieniąż.

Oszczędzanie pieniądza, pomagając brance w wypadku choroby, które zrasza i z punktu widzenia gospodarczego jest godnie pojętą, stała się rzeczą jednostek i narodów. Oszczędność stała się potężnym czynnikiem gospodarstwa narodowego, bez którego żadne narody nie mogłyby ani osiągnąć dobrobytu, ani utrzymać go.

Jedyną oszczędnością pieniężną, nawet najwłaściwiejszą, nie jest jeszcze spełnienie wypełnienia nakazu cywilizacji — myśli o jutrze.

Oszczędność na zabezpieczenie rodziny, na wypadek śmierci jej żywiciela, wówczas tylko jest skuteczna, gdy człowiek, rozpoznając wczesnie oszczędność, żyje dość długo aby zaszczytowaną sumą stanowiącą jego śmierci, dostatecznie zabezpieczyć bytu pozostałej rodziny. Jedyną jednak śmierć nadejdzie przed zrealizowaniem wóczas nagromadzonej oszczędności mogą być tak fidele, że nie tylko nie stanowią zabezpieczenia bytu rodziny, ale nawet nie wyrażają na pogrzeb zmarłego.

wzrost demograficzny i wzrastające zadania, nie pozwalają na to, by skuteczną jedyną obadź do celów oszczędności, wzmocnioną najwięcej go i najdłuższymi latami — zabezpieczenia bytu rodziny. Wobec niemożności tego zadania, umożliwia i dopomaga rozwój ubezpieczeń na życie, stał się wiodącym, najdoskonalszym postępowaniem.

Wieloletni rozwój historyczny i praktyczność rasy tego trykulu, poprzez stany, wyczerpał oszczędności zasad, nie oszczędności na życie i wyłączenia, jako jedyną oszczędność na ubezpieczenie, stanowiącą czynnik bogactwa narodowego. Myśl o ubezpieczeniu na życie oraz jego rozwój, stał się bardzo dawnym i w czasie starożytności istniały kaso do grabieży i, inni, przetrzymali które posiadali pewne formy ubezpieczeń na życie. W wiekach średnich i nowożytności, stały się najwcześniejszymi formami ubezpieczenia na życie, z podziałem na formy na wypadek zainwalacji i, z w. „Towarzystwo powstałe w połowie XVII w. — stało się pierwszym postępowaniem grupowego ubezpieczenia renty. Wzrostki te formy nie były oparte na dostatecznym podstawie matematycznym i często stawały się przyczyną powodów, lub co gorzej, skutkami, zmuszając te do zmiany formy, takimi zmianami postępowanie ubezpieczenia, wyczerpanie panujących. Dopiero rozwój badań matematycznych, matematyczno-statystycznych, umożliwił skuteczną budowę, powstała na podstawie w drugiej połowie XVIII w. nowoczesnych ubezpieczeń na życie, których przykładem jest Anglia. Od tego czasu datuje się nowoczesny rozwój ubezpieczeń na życie, które stały się wiodącym trykulem, stały się. Jedyną myślą kultury, stały się.

jest tużycie wody i mydła na mieszkanie oraz rozpowszechnienie sportów, to z równą siłą, służąc, na miarę kultury ekonomicznej i dobrobytu danego kraju, można przyjąć, rozwój ubezpieczenia, w ubezpieczeniu żyjących w szczególności, (przebiegł) na ubezpieczeniu, oraz procent ubezpieczeniowy na życie ludności. Przejściem pod tym względem krajami są Anglia i Stany Zjednoczone Ameryki Północnej, zaś na kontynencie europejskim — Niemcy. W Niemczech, które jako kraj sąsiadki, najbardziej są dla nas pod tym względem interesujące, w roku 1915 istniało 40 zakładów ubezpieczeń na życie, które wydały 2,5 milionów polski na sumę 14 miliardów marek złotych; przeciętna suma ubezpieczenia wynosiła około 5000 marek złotych, — rezerwy składek zakładów ubezpieczeń — około 5 miliardów marek złotych; pokryty udzielenie ubezpieczonym na polisy ubezpieczeniowe wynosiło około 500 milionów marek złotych. W Polsce, przed wojną działały zaledwie trzy towarzystwa polskie, po jednym w każdym zaborze oraz szereg zakładów zagranicznych. Rozpowszechnienie ubezpieczeń na życie, w porównaniu ze stogunkami na zachodzie E.

uroczy, nie mówiąc już o Anglii i Ameryce Północnej, był bardzo słaby.

Oszczędność wojna, przyczyniła zakładom ubezpieczeń na życie ciężkie straty z powodu śmierci ubezpieczonych, bądź to skutkiem śmierci na polu walki lub na terenach objętych działaniami wojennymi, bądź przez gołota i, z w. „państwach centralnych, skutkiem zwiększonej śmiertelności. Jednakowoż znakomita większość zakładów poddała zadaniem. Niezwłocznie zaczęły i trwały spustoszenia przyczyniła ubezpieczonym na życie powojenna dewaluacja pieniądza, w licznych krajach, dotkniętych tą klęską. Tam, gdzie dewaluacja swała bardzo dolekała, jak w Polsce, Niemczech lub Austrii, dawne ubezpieczenia straciły swą wartość, a zawieranie nowych nie miało żadnego celu, w wobec ciągłego spadku wartości pieniądza papierowego. Dopiero sanacja finansów, stabilizacja pieniądza i przejście do produkcyjnych zasad gospodarki społecznej powróciły idee ubezpieczenia na życie jej dawną wartość.

Rozpatrzmy teraz z kolei, jaką rolę odgrywa ubezpieczenie na życie w gospodarstwie społecznym, czy, i o ile są one czynnik.

Jeden budżet amerykański z pięcioma punktami komentarzami.

W pewnym piśmie New-Yorskim cytując artykuł taki:

„Kiedy po dwadzieciu trzech latach małżeństwo podsumowaliśmy z moim naszym zdołaniem materialne, sprowadziły się one do plukotek jak niżej:

Trzej dzieci w szkole i jedno w zakładzie — wyżywiam, komfortowo urządzonej domu, pewna suma na książeczce bankowej i zadanie zaliczenia. Moja żona wydała na pierwsze rok, nie ma jednak to jest wspaniały zaiste doświadek.

Trzydzieści dolarów w polisy, nasz kapitał, kiedyśmy się pobrali. Włożyliśmy to sumę jako zaliczenie wpłaty na dom, którymś nabyli przez Towarzystwo Budowlane za dwa tysiące dolarów. Po trzydziestu miesiącach, odpradziliśmy go za trzy tysiące dolarów. W następnych kilku latach sprzedaliśmy i kupiliśmy w ten sposób trzy inne domy.

Postawiliśmy sobie za zadanie ulepszyć każdą nowo nabytą posiadłość ile się da, zakładając ogrody i kłomby. W ciągu lat sześciu zarobiliśmy na naszym tysiącu do-

te włożyliśmy w obroty pieniężne w myśl, porady naszego bankiera.

Czwarta posiadłość nabyliśmy na wsi. Była to białe, o-pokojujony są czterech akach ziemi. Cóż była trzy tysiące. Wyglądało to najwznowszymi bezmiejscowo, jedni nie licząc starego ogrodu.

Zabraliśmy się energicznie do trzebieńcia, malowania, naprawy. Wyprowadziliśmy

ogrod warzywny zainstalowaliśmy sad, zaprawiliśmy tróć. Dochód z warzywa i owoców włączaliśmy w dalsze ulępną. Kiedy z czasem oddzieliliśmy dwa akry na sprzedaż, wzięliśmy za nie piętnaście tysięcy dolarów. Za ten kapitał nabyliśmy plac na przedmieściu, gdzie przedsiębiorstwo budowlane zaczęło stawiać nam kamienice w cenie 4500 dolarów. Wynajęliśmy go za 30 dolarów miesięcznie i pocięliśmy ten — aplikowaliśmy budowę. Sami przez ten czas mieszkałiśmy na wsi, bezustannie ulepszając gospodarstwo i dochody od produktów. W roku 1916 sprzedaliśmy dom za dwa pozostałych akach za 7500 dolarów.

Wpłaciłiśmy z tego dwa tysiące na nowy dom, co czyniło zaledwie trzysta zaliczeń, przemieniliśmy go gruntownie i zakupiliśmy papierów procentowych za pozostałe pięć tysięcy. W ten sposób zsumowali, lat oszczędności pozwoliło nam na ulępną i zainwestowanie kapitału pewnie, tak że mogliśmy już liczyć na spokojną starość. Obecnie jesteśmy tu od lat siedmiu, cena domu podniosła się w dwójnasób.

Oto z moim mamy tylko takie pozostawienie, dając jednak postanowiliśmy kosztować dalej. Działano na nas dziecko, otrzymanym, teraz po jego brzośnie, rachunek i jakkolwiek pensja moja może być mała, postanowiliśmy za zasadę odkładać każdego

dnia po 10 centów na każde z naszych dzieci.

Z chwilą, gdy dzieci podrosły, dodawały do mojej na swoje książeczki, pracując podczas wakacji. Kiedy troje starszych dołączyło do szkoły wyższej, pokasalo się, że mogą opanować koszt nauki bez naszej pomocy. Dziesięć centów dziennie przez lat osiemnaście, czyli, łącznie z procentem, trzynaste tysięcy dolarów.

Dzieci nieoszczędzające do szkoły w naszym dziesięcie, mają więc tylko wydatki ściśle dzienne, szkolnych. Dziewczynka jest stenografistką i buchalterką w biurze drzewem. Jeden z chłopów jest subjektem w kupca, drugi pracuje w garażu. Wszystkie troje właśnie utrzymują się sami.

Z czterdziestu dwóch dolarów, tygodniowo zarabianych przez mego męża, który jest nadzorcą w składzie towarów, plus ceteris, sieć, zarabianych przez dzieci, układamy budżet, jak następuje:

Catery utrzymuje sobie maź Siedem — na książeczce oszczędnościowa, Catery assek-

Plęd dodatki mieszkaniowe, jak telefon, światło, opał i t. d., podatki. Dwa — na rozrywki, dwa na piwna, datki. Czternaście dolarów od dzieci odkładamy na ubranie dla nas wszystkich — pięciogor.

Procentem okazyniej rozrywki, nie odrywamy sobie huzajmniej, bo daje to nam werwe i chęć do codziennej pracy zarobkowej.

Teraz — trochę uwag:

1) Czy wielu ludzi w nas mogłoby z olówkiem w ręku określić regularną sumę wydatków tygodniową?

2) Przygotowali do nabywania domu, mając tysiąc dolarów. Czyli około 5 tysięcy złotych. Zależa się szybko przejść nad tym punktem pięciogorocznym, milionowym w Polsce, gdyż tyle kosztuje... jeden fidele, jeśli właściciel jest młodziutki serca: czyli za jeden pokój w Polsce, tam można kupić dom.

3) Postawili sobie za zadanie ulepszyć każdą nowo nabytą posiadłość... I „wcieli się do karczowania, malowania i naprawiania. Nie wyznajeli nikogo, Amerykanu robi to sam. Punkt do wzrostu i wstępnienia w Polsce.

4) Działali gorze szalenie, cokolwiek by się stało! Kto pierwszy u nas wprowadził metody amerykańskie i wzięli... to za przeprowadził przez lat osiemnaście bez skazy P. K. O. powinnam ogłosić konkurs.

5) Uwaga! Ich straż, zarabiała przez wakacje — „po lekcjach” — „nieby”, odkładali. Gdyby się u nas jedno takie dziecko zjawiało, przysparzany by pewnie w cyrku jako młody lub więcej endowe. Ach, to Ameryka!

Kim bogactwa narodowego Korzyści, płynące z ubezpieczenia na życie, są natury jednoznacznej i społecznej. Jedyną ubezpieczenia na życie według najbardziej rozporządzonego i, w mieszanej system, zabezpiecza sobie pewien kapitał, płatny z chwili dożył, przed nią określonego wieku, zaś w jej rodzinie tenże kapitał płatny na wypadek wzmocnienia śmierci ubezpieczonego. Z chwilą więc zawarcia ubezpieczenia i wpłacenia pierwszej raty składki, stanowiącej drugą część sumy ubezpieczonej, jednostka ubezpieczona, uzyskuje całkowicie zabezpieczenie bytu swojej rodziny, uzyskuje tę właśnie pewność, której brak stanowi największą wadę rywikiej oszczędności. Dale ubezpieczenie nakłada na ubezpieczonego obowiązek regularnej opłaty składki, stanowiącej presję moralną, podtrzymując w ubezpieczonym wytrwałość w oszczędności, którejoby, być może, rywikie zaniechał, gdyby zamiast opłacić ubezpieczenie, składał pieniądze do banku lub kasy oszczędności. Ubezpieczenie na życie jest więc czynnikiem woszącym atmosferę pewności w życie rodzinne, czynnikiem propagującym i ułatwiającym oszczędzanie. Własni ono spokój i pewność w działalności gospodarczej społeczeństwa, zapobiega tak liczyom nieraz dramatom rodzinnym, spowodowanym przedwczesną śmiercią żywiciela rodziny, pozwala na zabezpieczenie bytu wdów i należytę wykształcenia sierot, zapobiega pauperyzacji średnich warstw społeczeństwa. T. zw. ubezpieczenia ludowe, obejmujące najwznowszymi warstwy niezamożnej ludności wiejskiej i miejskiej, nie stwarzając wprawdzie dostatecznego zabezpieczenia bytu rodzin, stanowią jednak dobroczynne w wrych skutkach urządzenia, usuwając w znaczej części katastroficznie w innych warunkach skutki śmierci żywiciela rodziny. To właśnie powo-

żenie ubezpieczenia, nie jest jeszcze spełnieniem nakazu cywilizacji — myśli o jutrze. Oszczędność na zabezpieczenie rodziny, na wypadek śmierci jej żywiciela, wówczas tylko jest skuteczna, gdy człowiek, rozpoznając wczesnie oszczędność, żyje dość długo aby zaszczytowaną sumą stanowiącą jego śmierci, dostatecznie zabezpieczyć bytu pozostałej rodziny. Jedyną jednak śmierć nadejdzie przed zrealizowaniem wóczas nagromadzonej oszczędności mogą być tak fidele, że nie tylko nie stanowią zabezpieczenia bytu rodziny, ale nawet nie wyrażają na pogrzeb zmarłego.

Wieloletni rozwój historyczny i praktyczność rasy tego trykulu, poprzez stany, wyczerpał oszczędności zasad, nie oszczędności na życie i wyłączenia, jako jedyną oszczędność na ubezpieczenie, stanowiącą czynnik bogactwa narodowego. Myśl o ubezpieczeniu na życie oraz jego rozwój, stał się bardzo dawnym i w czasie starożytności istniały kaso do grabieży i, inni, przetrzymali które posiadali pewne formy ubezpieczeń na życie. W wiekach średnich i nowożytności, stały się najwcześniejszymi formami ubezpieczenia na życie, z podziałem na formy na wypadek zainwalacji i, z w. „Towarzystwo powstałe w połowie XVII w. — stało się pierwszym postępowaniem grupowego ubezpieczenia renty. Wzrostki te formy nie były oparte na dostatecznym podstawie matematycznym i często stawały się przyczyną powodów, lub co gorzej, skutkami, zmuszając te do zmiany formy, takimi zmianami postępowanie ubezpieczenia, wyczerpanie panujących. Dopiero rozwój badań matematycznych, matematyczno-statystycznych, umożliwił skuteczną budowę, powstała na podstawie w drugiej połowie XVIII w. nowoczesnych ubezpieczeń na życie, których przykładem jest Anglia. Od tego czasu datuje się nowoczesny rozwój ubezpieczeń na życie, które stały się wiodącym trykulem, stały się. Jedyną myślą kultury, stały się.

Wobec niemożności tego zadania, umożliwia i dopomaga rozwój ubezpieczeń na życie, stał się wiodącym, najdoskonalszym postępowaniem. Wobec niemożności tego zadania, umożliwia i dopomaga rozwój ubezpieczeń na życie, stał się wiodącym, najdoskonalszym postępowaniem.

Wobec niemożności tego zadania, umożliwia i dopomaga rozwój ubezpieczeń na życie, stał się wiodącym, najdoskonalszym postępowaniem. Wobec niemożności tego zadania, umożliwia i dopomaga rozwój ubezpieczeń na życie, stał się wiodącym, najdoskonalszym postępowaniem.

Czas — to pieniądz.

Rozwój samorządu powiatu Ostrołęckiego.

Przed kilkoma dniami jeden z moich znajomych, chcąc sobie ulżyć przedmówił do mnie w ten sposób: „młany Sejmiku, który winien dbać o sprawy powiatowe. Przy sejmiku jest Wydział Drogowy. Wydział ten może płacić przemysłowcom na terenie powiatu bardzo duże podatki. Proszę powiedzieć, co zrobił Wydział Drogowy w celu polepszenia fatalnego stanu naszych dróg. Rozsianie budowali w naszym kraju szosy strategiczne i robili to tak mądrze, że wszystkie szosy biegną w pobliżu miast, nie mając z nimi żadnej łączności. Nasze Wydziały Drogowe do tychczas jeszcze nie wpadły na pomysł połączenia miasta z szosami strategicznymi”.

Uchwalono reformę rolną, powołano do życia Urzędzi ziemski, które nietylko nie przyczyniają się do zrealizowania reformy, lecz wogóle tamują wszelki ruch w dziedzinie stosunków rolnych. Przesłanie przemysłowe wytworzyło armię bezrobotnych. Razemłoży ogromne sumy na pomoc bezrobotnym prasy. Poczto to wszystko? Najbardziej racjonalnym wyjściem z sytuacji byłoby urzeczywistnienie reformy rolnej, umożliwienie pracy bezrobotnym na wsiachce rolnym, w ten bowiem sposób

krzyż bezrobocia zostałyby sami przez siebie zagnany. A tymczasem Urząd Ziemski sam siebie tylko reformuje zamierzając reformować to co stanowi założenie jego istnienia.

Nie przerywalem rozmowy, potem zaś dotrzymałem: „Być może, iż pan ma rację, lecz czyż panu się zdaje, że pan jest mądrzejszym od ministra? Skąd pewność pańska, że nasi meżowie stanu nie medytują nad temi kwestjami i nie mają zamiaru wcielenia w życie pięknych projektów? Zapewne tak, jednakowoż oni nie spieszą, bo mają dużo czasu. Pan chyba czytał, jakto nasi ministrowie podróżują po całym Państwie, z jakimi honorami ich wszędzie spotykają; bankiety, mowy podniosłe. Czy pan myśli, że to skutek głupoty ludności lub roboty na obałstunek. Nie. Ludność rozumie, że minister podróżuje i wciąż tracić się o to, aby wyższym było dobrze, by każdy robotnik miał kurę w zupie. Otóż, właśnie, że to dobre, chceci ministra, ludność tak zdecydowanie go wita. Jestem tego pewien, iż wszystko co zrobić trzeba, zrobione będzie. Zresztą jeżeli nasze pokolenie dokona wszystkiego, co pozostanie do roboty dla naszych dzieci i wnuków, niech i oni mają pole do popisu.

A. Tykta.

Ostrów-Mazowiecki.

W dniu 20 listopada 1924 r. odbył się w Ostrowie Mazowieckim Powiatowy Zjazd Rolników urządzony starostą p. Władysławem Dąbrowskim. Zjazd miał na celu zaznajomienie jak największej kół rolniczych z szeregiem zagadnień, wskazujących metody doskonalenia warsztatów rolnych i osiągnięcia przez to dodatnich rezultatów, pozwalających naszą produkcję postawić na najwyższym poziomie.

W programie zjazdu wzięli udział: Dąbrowski oraz pp. Józef Szarycki i Paweł Michałki. Referaty wygłosił prof. Ptaszycki — ogólny stan na szczych gospodarstw rolnych, inż. Ostrowski Ksienowski — o melioracji rolnej, dyrektor Tylicki — o użytkowaniu piasków i nieużytków; delegat Jacyna — o komasacji gruntów.

Do każdego z wygłoszonych referatów dorzucił swoje cenne uwagi delegat p. Świątek.

W czasie ożywionej dyskusji zebrani rolnicy wyrażali wielkie zainteresowanie omawianymi sprawami, a w końcu obrad wytypował od nich wniosek wyrażający centralne organizacje rolnicze do jak najliczniejszego złączenia się w jedną potężną organizację.

Z przyjętych przez Zjazd zasadniczych wniosków zasługują na zarytowanie:

a) Zjazd uznaje sprawę komasacji za sprawę najpilniejszą i w tym celu zwraca się z prośbą do Ministerstwa

Reform Rolnych 1) o czynienie daleko idących ułatwień instytucjom społecznym prowadzącym akcje komasacyjne, 2) o sroganie nadzój przywrotnych przedsiębiorstw wykonujących prace komasacyjne miejscowe, 3) o zwiększenie dotacji Państwowego Banku Rolnego na kredyt komasacyjny do pełnej wysokości kosztów komasacji oraz o wywołaniu ogólnopowiatowego planu i kosztorysu melioracyjnego, 4) o spowodowanie zwiększenia stanu i zdrowia konkurencji.

b) Zjazd stwierdza, że prawidłowe przeprowadzenie na terenach obniżonych jak najprostszymi melioracji spowoduje daleko idącą poprawę urodzajności tak i podniesienie produkcji zwierzęcej.

c) Zjazd uznaje akcje użytkowania dotychczas wycich nieużytków drogą zalęszenia, ewentualnie na obsadzenie w linia za sprawę pierwszorzędnej doniosłości gospodarce państwowej i z tych względów zwraca się do M. R. i D. P.

o dostarczenie bez latnie sadzonek leśnych ze szkółek państwowych oraz sadzonek wikliny plantacji Państwowego Instytutu Rolniczego w Puławach. Jednocześnie Zjazd odwołuje się do Sejniku Powiatowego, aby przetrząsł i ndusz na premjowanie tych rolników, którzy założą u siebie szkółki, względnie stosunkowo najwięcej nieużytków zamienią na użytki.

Edward Wyrzykowski

KRONIKA.

Imiona na stanowiskach Starostów. Starosta w Białymstoku zamienowany został p. Tadeusz Gędryń, dotychczasowy starosta w Augustowie, zaś Starostą w Augustowie p. Wacław Malinowski, dotychczasowy starosta w Włodzimierzu Wołyńskim.

Starosta Gędryń. Nazwomianowany Starosta w Białymstoku Tadeusz Gędryń — i — jak się dowiadujemy wychowankiem wydziału prawnego uniwersytetu w Dorpacie i linium prawa w Jarosławiu nad Wołgą, Pracował szereg lat w adwokaturze, następnie w Maczysim Polskim Komendzie Wojskowym w rezerwie, był pełnomocnikiem Rady Reg. nymje do spraw for-

macji wojskowych Polskich na Ukrainie. Starosta w Opocznie, radcą do spraw administracyjnych przy delegacji Rządu Rzeczypospolitej Polskiej, w Wilnie w lutym zaś 1923 powołano go na stanowisko Starosty w Augustowie.

WARSZAWA FARMENERTY: miejscowa — Złp. 4,50 — zamiejscowa wraz z przesyłką — Złp. 5,00 — zagraniczna — Złp. 8,00.
CIĘTA KARTKI: za wiersz milimetry — szerokość spłaty redakc. w teście — Złp. 0,40 — zwyczajna — Złp. 0,16 — drobne za wiersz — Złp. 0,12. Opłacone tabeletrycznym i zagraniczne kosztują o 50 proc. drożej zamiejscowa terminowa o 25 proc. drożej. Od cen powyższych udziela się rabat 25 proc. instytucjom społecznym i poszukującym posad. Układ ogłoszeń odmiastpaltowych.
 Wydawca i redaktor T. K. Starostski. **Polska Drukarnia w Białymstoku Sp. Akc. ul. Warszawska 61**

W bieżącym roku Wydział powiatowy w Ostrołęce na drogi powiatowe wydatkował 9,51 proc. ogólnych rozchodów — przyczem wybudowano nową szosę (Grodzisk-Górowo) o długości 1745 m., wykopano rówów na przebiegu 6,1 km. i zbudowano szereg przepustów. Na budowę szkół powiatowych wydano 326 proc. całego budżetu przyczem wybudowano szkoły 7-klasową w Goworowie, w Ostrołęce gminy Dylewskiej, w Wochu gminy Wochowskiej, w Iroszynie, w Kleczkowie, w Jarnutach gm. Czerwińskiej, w Danilowie gm. Szczawińskiej. Na szkolnictwo i oświatę wydatkowano 30,84 proc. ogólnych wydatków, przyczem się do utrzymania szkoły przemisleńskiej w Ostrołęce (50 proc. ogólnych wydatków), szkoły żeńskiej średniej oraz pokrywając wszystkie wydatki powiatowej rady szkolnej. Na szpitalnictwo i zdrowotność wydatkowano 22,42 proc. rozchodów Sejniku, przyczem prócz utrzymania szpi-

tala powiatowego w którym frekwencja chorych wynosiła 13930 dni szpitalnych (688 chorych) założono w szpitalu ciepły wodociąg, wyremontowano centralne ogrzewanie, urządcono salę operacyjną i przedoperacyjną i salę opatrunkową. Na opiekę społeczną wydatkowano 18,3 proc. wydatków ogólnych, utrzymaniu schroniska dla dzieci (47 sierot) i przytułek dla starców (16 starców). W wydatkach na opiekę społeczną mieści się budowa jednego skrzyżnia i poddasza w schronisku, jak również założenie instalacji elektrycznej i wewnętrzny remont pomieszczeń. Na popieranie rolnictwa i pomoc weterynaryjną wydano 5,49 ogólnego budżetu. Sejmik Ostrołęcki utrzymuje 2 lekarzy weterynaryjnych i felczera, 2 instruktorów rolnych, 1 instruktora ogrodnictwa i instruktora gospodarstwa kobiecego. Sejmik udzielił zasiłków T-uw Rolniczemu na urządzenie kursów rolnych, na prowadzenie sekcji rolnej, sekcji hodowlanej i ogrodniczej.

Kronika policyjna.

Kradzieże: Z mieszkania Siedleckiego Adolfa — Choroszczańska 13, skradziono 115 zł. gotówki i różne dokumenty przez zonę poszkodowanego Janinę, która zbiegła w niewiadomym kierunku. Z korytarza domu Nr. 28 przy ul. Kozłowej skradziono piactwo domowe wart. 40 zł. na szkole Stretjanm Leonory przez sprawcę niewiadomego. Ze strychu d. mu Nr 29 przy ul. Sosnowej skradziono sukienkę na szkole Bajera Kazimierza przez Gutmana Konę — Sucha 13, którego aresztowano.

Aresztowania: Aresztowano: Piodorowicz Hipolita — ze w. Jakubowicze pow. Grodzieński, za udział w kradzieży rożnego bagażu w poczekalni. Hi ki na st. Białostok, Jańkowski Rda — mieszkał w Ostrołęce, za przetrzymanie koleją bez biletu i nieposiadanie dowodu osobistego.

Oddano pod Sąd: Za nieujawnienie cen na towarach — Kejle Frydman — Sucha 23, Watnik Mowsze — Surazka 1, Kotyka Paweł — Cepta 26. Za nieprzestrzeżenie bagażu handlu — Patia Mójjesza — Żydowska 13, Abram wskiego Fiszela — Jnrwiecka 40, Sofera Hirsza — Żydowska 13, Sakiel Chaję — Grajewska 1. Za chodzenie po torach kolejowych drogowego szosy — ze w. Łopy gm. Poświętne, Klepackiego Józefa ze w. Białostoczek. Za pozostawienie koni na ulicy bez

opieką — Salmiana Nachima — Szpital na 17. Za nieprzestrzeżenie przepisów sanitarnych — Butkiewicz Ignacego — Kozłowa 17, Majorymster Annę — Sienkiewicza 14, Wołchowianskiego Andrzeja — Zamenhova 26, Awnet Temę — Piotrkowska 2, Goldsztejna Abrama — Szkoła 1.

Korespondencje.

Pożar w Domaszkach. W dniu 25.XI. b. r. we wsi Domaszkach gm. Koliniankowskiej wybuchł pożar, w czasie którego spłonęły zabudowania gospodarze Józefa Świsłockiego.

Pożar w Kalinkach. W dniu 26.XI. b. r. we wsi Kaliniki gm. Kozłowskiej z niewiadomą przyczyną wybuchł pożar, w czasie którego spłonęły zabudowania gospodarze Józefa Pulewicz i Michała Gozdek.

Pożar w Klinowcach. W dniu 24.XI. b. r. we wsi Klinowce gm. Odelskiej pow. Sokolskiego na szkole braci Pazuków spłonęły zabudowania gospodarze i inwentarz żywy. O podpalenie podejrzana jest żona jednego z Pazuków Teofila.

Samorząd miejski w Ostrołęce. Rada miejska wraz z magistratem w Ostrołęce dorozwaziła do końca budowę lazni oraz rozpoczęła odbudowę gmachu magistratu.

Teatr „PALACE”

We wtorek dnia 9 grudnia 1924 r. o godz. 8:30 wiecz.

Jedyny koncert króla skrzypków fenomenalnego wirtuoza

JANA KUBELIKA

przy fortepianie profesor **EMIL HAJEK.**

Bilety do nabycia w kasie teatru.

Szczegóły w programach.

INFORMATOR.

SKŁAD PUTEK
JANKIĘLWICZ
 Staniewicza 26 18

Wielki wybór — kawy, herb. maryry, kawy, kawa kawy i inne.

Popierajcie L. O. P. P.

Zamiast TRAWU dla dzieci oraz osób wrażliwych i anemicznych

JECOROL A Bukowskiego

MAGISTRA

Recepta: M. Z. P. № 24.
 Laboratorium chemiczne Apteki, Warszawa, 147
 Marszałka wojska 54, telefon 15-19.

Sprzedawca w aptekach i aptek. Wystrzeżenie się przed podwójnictwem.
 Uwaga: wszystkie wyroby naszego laboratorium są zaopatrzone w czerwony podpis „A. Bukowski” i marka odznaczenia, trojkiak ze statywu.